

NYTĚ CESTA

23.12.2001

č.23

Pokoj ľudľom dobrej vôle.

Míňajú sa dni, týždne, mesiace, striedajú sa obdobia jar, leto, jeseň, zima, Ľudsky si povieme, je tu zima – napadol sneh, je štipľavý mráz, chlad – a opäť aj Vianoce. Sviatky, ktoré síce máme radi, tešíme sa, ale aj sa obávame, koľko zasa bude starostí...

Bratia a sestry – slávime prvé Vianoce v novom tisícročí. Sviatok Narodenia Ježiša Krista. Udalosť, ktorá pre existenciu človeka, existenciu ľudstva a sveta má nesmiernu hodnotu. Túto Bohom prisľúbenú chvíľu pastierom zvestovali anjeli: „Dnes sa Vám narodil Mesiáš a Pán“. Boh sa stal človekom a takto sa priblížil k nám.

Jasajme a radujme sa, lebo do tmy nám zažiarilo Svetlo. Svetlo, ktoré, keď uzrieme a budeme za ním kráčať, dostaneme sa na cestu pravej lásky, pravého poznania, pravej viery, ale aj k pochopeniu bytia a existencie každého jedného z nás.

Nech čas vianočný – čas narodenia Krista prinesie každému z Vás milostiplné, radostné a pokojné chvíle a hojné Božie požehnanie v novom roku.

Christos raždajetsia!

o. Stanislav Diheneščik, správca farnosti – dekan

Zo života farnosti

V živote farnosti v uplynulom období dominovala farská púť do Ríma pri príležitosti blahorečenia našich dvoch mučeníkov pre vieru a vernosť Svätému Otcovi, služobníkov Božích, o. biskupa Pavla Petra Gojdiča a o. Metoda Dominika Trčku. Tejto udalosti sa venujeme na samostatnom mieste. Tu uvádzame informácie o niektorých ďalších udalostiach.

Štatistika farnosti za rok 2001

Krsty: 11 chlapcov + 11 dievčat, Sobáše: 6, Pohreby: 17

Životné jubileá

V uplynulom období sa vzácných životných jubileí dožili dvaja významní členovia našej farnosti.

26.9.2001 sa 80-ich rokov svojho života dožil náš kostoník, pán Štefan Čepa. Pri tejto príležitosti mu v mene celej našej farnosti ďakujeme za vykonanú prácu a vyprosujeme pokoj, zdravie i Božie požehnanie na mnohaji i blahaja lita.

16.11.2001 sa rovnakého životného jubilea dožil akademický maliar Mikuláš Klimčák. S jeho životom i dielom sme sa mali možnosť oboznámiť pri viacerých príležitostiach, naposledy pri nedávnom otvorení výstavy jeho diel na

bratislavskom hrade. V tejto súvislosti pripomíname aj článok v decembrovom čísle Slova (číslo 25-26) venovaný majstromi. Radostné bolo i stretnutie a spoločná oslava majstrovho jubilea na vikariáte za výdatnej a obetavej pomoci a láskavej obsluhy našich rehoľných sestričiek. Rovnako aj v tomto prípade ďakujeme za všetky duchovné, umelecké a ďalšie dary, ktorými majster Klimčák obohatil nás i našu farnosť. A taktiež aj v tomto prípade vyprosujeme pokoj, zdravie i Božie požehnanie na mnohaji i blahaja lita.

Dovoľujeme si poprosiť i povzbudiť nás všetkých k moditbám za zdravie našich jubilantov.

Vystúpenia našich zborov

Okrem liturgickej služby v našom chráme vystupovali obidva naše zbory aj mimo chrám. Každé ich vystúpenie bolo predovšetkým oslavou Boha a popritom aj podelením sa s poslucháčmi o bohatstvo východného liturgického spevu.

Zbor Kyrillomethodeon vystúpil v predvianočnom čase dňa 18.12.2001 na koncerte v Klariskách.

Zbor Chrysostomos vystúpil najskôr so svojim programom dňa 28.10.2001 v chráme Sv. Ladislava na koncerte Pozdrav Solúnčanom. Prakticky s rovnakým programom vystúpil aj 9.12.2001 v chráme Mena Panny Márie vo Vrakuni.

Oznam

K dispozícii je obmedzený počet exemplárov knihy Dar lásky (Spomienky na biskupa Pavla Gojdiča, OSBM). Záujemcovia si ju môžu kúpiť na vikariáte. Cena je 200,- Sk.

Farská púť do Ríma

Udalosťou roka v živote našej farnosti môžeme nazvať púť do Ríma na blahorečenie o. biskupa Pavla P. Gojdiča a o. Metoda D. Trčku. Možno stále ešte nevieme doceniť význam tejto udalosti. Blahoslavenie našich dvoch mučeníkov bolo nielen oficiálnym potvrdením skutočnosti, v ktorú sme už predtým verili, tj. že obaja došli až do cieľa života - k Bohu a stali sa tam našimi zástancami a orodovníkmi. Bolo nielen ich oslavou. Bolo aj oslavou dôležitej etapy v živote našej gréckokatolíckej Cirkvi, uznaním jej významu v rámci univerzálnej Cirkvi, historickou satisfakciou gréckokatolíkom zo strany Cirkvi, ocenením životných osudov a vernosti všetkých ostatných prenasledovaných kňazov, veriacich a ich rodín. Blahoslavením o. biskupa Gojdiča i o. Trčku sa toto všetko stáva trvale zaznamenaným a prístupným aj pre naše deti a budúce generácie. Toto blahoslavenie bolo a je aj osobným napomenutím nás všetkých k nasmerovaniu života ku svätosti, pretože k nej sme pozvaní skutočne všetci. Ona je totiž cestou k Bohu, ako nám ukazuje príklad blahoslavených Pavla a Metoda.

Samotná púť bola navyiac ďalším momentom upevnenia spoločenstva našej farnosti, jeho identity i jednoty. Bola zážitkom jednoty a spolupatričnosti s univerzálnou Cirkvou. Bola príležitosťou pre upevnenie našej viery na miestach, kde vydali svedectvo o viere a svätosti mnohí naši známi i neznámi predchodcovia. Návšteva hrobu sv. Františka Assiského, hrobu sv. Cyrila, hrobu sv. Petra, miest umučenia mnohých kresťanských mučeníkov, stretnutie so Sv. Ocom, stretnutie s mnohými ďalšími predstaviteľmi Cirkvi, návšteva niektorých komunít východnej Cirkvi žijúcich v Ríme vrátane Russica, návšteva úžasných rímskych chrámov vrátane chrámu sv. Petra - boli priam prekypujúcou možnosťou k rozjímaniu, k sebaidentifikácii, k poznávaniu, k povzbudeniu. Za všetky uvádzame výpovede aspoň niekoľkých pútnikov našej farnosti.

„Najviac ma oslovila atmosféra na Námestí sv. Petra. To nádherné slnko, množstvo ľudí a radosť na toľkých tvárach. A stále neuveriteľná skutočnosť, že Boh si nás vyvolil pre takúto vec. Že spomedzi nás si povolal do svätosti dvoch mužov našich čias. Milosť, ktorej veľkosť stále neviem odhaliť, ale ktorá ma naplňa úžasnou radosťou. My, naozaj my, gréckokatolíci zo Slovenska, máme v nebi dvoch blahoslavených! To je dar, presahujúci naše chápanie. Boh je vo svojej láske nepochopiteľný...“ (pútnik Ján)

„Bazilika Santa Maria Maggiore (sv. Márie Väčšej) je jednou z najväčších ranokresťanských bazilík v Ríme. Práve tento veľkolepý chrám, ktorý sme ako pútnici počas tohtoročnej púte do Ríma v rámci beatifikácie o. biskupa P.P.Gojdiča, OSBM a o.D.M.Trčku, CSsR navštívili, nám, slovenským gréckokatolíkom bude okrem iného neustále pripomínať nevšednú udalosť spred mnohých stáročí - na oltár tohto chrámu bola vtedajším pápežom Hadriánom II. slávnostne položená bula, dokument, ktorým bolo potvrdené mnohoročné misijné pôsobenie našich vierozvestcov s. Cyrila a sv. Metoda. Týmto dvom bratom a ich horlivým žiakom sa podarilo zjednotiť vtedajších Slovienov k oslave Boha, k rozvíjaniu viery, kultúry a poznania. Symbolika zjednotenia nás premkla aj 5. novembra 2001 podvečer vo chvíľach, keď sme prežívali slávnostnú a nádhernú sv. liturgiu, ktorou takmer 6 tisíc Slovákov pod vedením svojich biskupov a kňazov oboch katolíckych obradov a za prítomnosti o. kardinála Tomku ďakovalo Pánu Bohu za dvoch blahoslavených, za dvoch mučeníkov. Tvorca a Hýbateľ našich životov Boh si zaiste želá, aby sme Ho spoločne neustále oslavovali, Mu ďakovali a Ho prosili. Snažme sa o to, aby modlitby, piesne a skutky, vyvierajúce priamo z nášho vnútra, boli popretkávané skutočnou snahou o zjednotenie - to je presne ten plameň, ktorý sme pocítili v jednom z najstarších rímskych kostolov počas poďakovania za blahorečenie o. biskupa Gojdiča a o. Trčku.“ (pútnici Mária a Marcel).

Blahoslavený biskup kyr Pavel Gojdič, OSBM – náš nový orodovník v nebi

Pre katolíkov našej vlasti sa stal 4. november 2001 historickým dňom. Na Námestí sv. Petra boli blahorečení biskup-mučeník kyr Pavel Gojdič a rehoľný kňaz-mučeník Metod Trčka, provinciál redemptoristov východného obradu.

Ako veriaci prináležiaci do prešovskej eparchie zaiste prežívame túto radostnú udalosť intenzívnejšie, veď sa týkala biskupa našej eparchie. Jeho liturgickú spomienku stanovil Svätý Otec na 17. júl, deň, kedy sa bl. biskup/episkop Pavel narodil i zomrel. Máme k dispozícii knižôčku Moleben k bl. biskupovi-mučeníkovi, máme jeho obrázky s modlitbou – prosbou o orodovanie, máme všetky možnosti, aby sme nášho blahoslaveného uctievali a prosili ho o príhovor u Boha.

Základné životopisné údaje o bl. biskupovi sú zaiste každému nášmu farníkovi známe (obsahuje ich aj spomenutá knižôčka Moleben k bl. biskupovi-mučeníkovi P. P. Gojdičovi, OSBM). Na tomto malom priestore môžeme pripomenúť len čriepky z jeho pozemského života. Čriepky, ktoré vykresľujú jeho cestu k svätosti.

Ako gymnazista-maturant si zaznačil v svojom molytvoslove (breviári) poznatok o týchto piatich prostriedkoch spásy a svätosti: pokora srdca, ustavičná modlitba, všestranné umŕtvovanie, odovzdanosť do vôle Božej, uspokojenie sa vo vôle Božej. Napísal čo si predsavzal a vedel to aj činorodo žiť. **Spása duše mu bola nadovšetko.** Túto stratégiu nikdy nezradil, podľa nej spravoval jemu zverenú eparchiu. Charakterizovali ho dve cnosti – pokora a čistota srdca.

Ako biskup si zvolil heslo Boh je láska – milujme ho! Inšpiráciou k tomuto heslu mu bol verš z Prvého listu sv. Jána (1 Jn 4, 16). Láska k Bohu sa odzrkadľovala v jeho láske k ľuďom, rezonovalo to už v jeho prvom samostatnom pastierskom liste k veriacim prešovskej eparchie: "...keď Hospod' Boh žiada odo mňa túto prácu, ja dúfajúc v jeho pomoc prichádzam k vám s úprimnou láskou." Čo si predsavzal, vedel aj činorodo žiť. Dôkazom sú prívlastky "človek zlatého srdca", "otec sirôt a chudobných", "biskup s povest'ou svätca", „človek modlitby“, ktorými ho charakterizovali jeho súčasníci.

Staral sa o duchovnú obnovu eparchie, o zachovávanie čistoty a krásy bohoslužieb, budovanie a obnovu chrámov, horlivo vykonával vizitácie farností a staral sa o zriaďovanie nových. Aj naša bratislavská farnosť bola zriadená starostlivosťou bl. biskupa Pavla dňom 6. októbra 1939.

Spomeňme, že v eparchii rozvíjal kult najsv. Eucharistie, zakladal či podporoval zakladanie pobočiek Apoštolátu modlitby, Mariánskej kongregácie, šíril úctu k Božskému Srdcu a k Prečistej Panne Márii, zavádzal pobožnosti, ruženec, zorganizoval Eucharistický kongres, usporiadal spoločný kongres duchovných a učiteľov. Napísal mnoho pastierskych listov.

Budoval a podporoval rôzne inštitúcie zamerané na sociálnu výpomoc obyvateľstvu, za všetky spomeňme len sirotinec v Prešove, dával možnosť uplatniť sa rehoľiam a kongregáciám východného obradu.

Staral sa o cirkevné internáty a školy eparchie – ľudové, meštianku, gymnázium, učiteľskú akadémiu a Bohosloveckú akadémiu s kňazským seminárom. Bol iniciátorom a podporovateľom rozvoja kultúrnych a osvetových snáh, spomeňme len obchodnú inštitúciu a vydavateľstvo Petra. Aktívne sa zastával potrieb národnostnej menšiny Rusínov, z ktorej sám pochádzal.

Po komunistickom štátnom prevrate r. 1948 čelil rastúcim útokom vládnej moci na gréckokatolícku cirkev, ktorú označovala za útočisko benderovcov, protištátnych síl a samotného bl. biskupa za agenta Vatikánu. Odmietal vládnúcou mocou podporovanú snahu o prestup gréckokatolíkov na pravoslávie aj týmito slovami: "Mám už 62 rokov a obetujem celý majetok aj rezidenciu, no svoju vieru za žiadnych okolností nezradím, lebo chcem, aby moja duša bola spasená...". Preto sa v deň realizácie "akcie P" (návrat k pravoslávii a likvidácia gréckokatolíckej cirkvi) 28. apríla 1950 začala jeho internácia, neskôr vyšetrovacía väzba, monstreproces a po vynesení rozsudku 15. 1. 1951 doživotné väzenie, v ktorom zomrel ako mučeník za katolícku vieru, za vernosť pápežovi. Odolal všetkým ponukám zastávať vysoký úrad v pravoslávnej cirkvi a tak sa dostať na slobodu.

Počas vyšetrovacej väzby a potom vo výkone trestu bol často vystavený ponižovaniu a rôznym formám týrania. Avšak mimoriadnou skromnosťou, pokorou a duchom odpúšťania premohol každé zlo a svojim spoluväzňom, ale i väzenským dozorcami, tak zanechal svedectvo ako žiť Evanjelium.

V posledných mesiacoch svojho života musel bl. biskup Pavel zviest' veľký boj s nevyliciteľnou chorobou, ktorú sprevádzali neznesiteľné bolesti. Jeho priatelia-spoluväzni zanechali svedectvo, podľa ktorého si otec biskup uvedomoval, že je len slabý človek, ktorý netrpezlivosťou znášaním bolestí by ich mohol pohoršiť.

Čriepky z pozemského života bl. biskupa Pavla ukazujú smer, ako každý z nás môže napredovať k svätosti. Hlavné je chcieť sledovať stratégiu Spása duše nadovšetko. Mať lásku k Bohu a odzrkadľovať ju v láske k ľuďom. Venovať dostatok času modlitbe. Mať pevné predsavzatia. Zachovávať katolícku vieru a vernosť Svätému Otcovi. Skromnosťou, pokorou a duchom odpúšťania premáhať každé zlo. Trpezlivo znášať protiventvá a bolesti.

Svätosť, ideál dokonalosti nie je nejaký druh mimoriadneho života, života zjavení a zázrakov, ktorý môžu viesť len niektorí géniovia svätosti. Cesty svätosti sú mnohoraké a primerané povolaniu každého jednotlivca. Týmito slovami z apoštolského listu Jána Pavla II. Novo millennio ineunte (NMI 31), nás povzbudil Jozef kardinál Tomko v homílii 5. novembra 2001 v Bazilike Santa Maria Maggiore, veď každý z nás je povolán na svätosť.

Mgr. Jozef Šeregi

Liturgický program Gréckokatolíckej farnosti Bratislava počas vianočných sviatkov 2001

- 23. 12. Nedeľa** **08:00** Utiereň
 09:00 Sv. liturgia (staroslovienská)
 10:30 Sv. liturgia (slovenská)
 16:00 Spovedanie
 17:00 Sv. liturgia
- 24.12. Pondelok - Predvečer Narodenia Pána**
 08:00 Kráľovské hodinky
 14:00 Veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého
 23:00 Veľké povečerie s lítiou, utiereň
- 25.12. Utorok - Narodenie Pána - prikázaný sviatok**
 09:00 Sv. liturgia s myrovaním (staroslovienská)
 10:30 Sv. liturgia s myrovaním (slovenská)
 16:00 Večiereň
- 26.12. Streda - Zbor Presvätej Bohorodičky - prikázaný sviatok**
 08:00 Utiereň (staroslovienská)
 09:00 Sv. liturgia (staroslovienská) + zbierka vyhlásená Sv. Ocom na podporu obetí násilia a terorizmu
 10:30 Sv. liturgia (slovenská) + zbierka vyhlásená Sv. Ocom na podporu obetí násilia a terorizmu
- 27.12. Štvrtok - sv. Štefan, prvomučeník, apoštol**
 17:00 Sv. liturgia
- 30.12. Nedeľa** **08:00** Utiereň (staroslovienská)
 09:00 Sv. liturgia (staroslovienská)
 10:30 Sv. liturgia (slovenská)
- 31.12. Pondelok** **16:00** ďakovná Sv. liturgia
- 1.1. 2002 Utorok - Obrezanie Pána, sv. Bazil Veľký - prikázaný sviatok**
 08:00 Utiereň
 09:00 Liturgia sv. Bazila Veľkého (staroslovienská)
 10:30 Liturgia sv. Bazila Veľkého (slovenská)
 15:00 Ekumenická bohoslužba (Primaciálne námestie)
- 04.01. Piatok** **08:00** Kráľovské hodinky
 17:00 Sv. liturgia
- 05.01. Sobota - Predvečer Zjavenia Pána (prísny pôst)**
 09:00 Sv. liturgia
 15:00 Večiereň, veľké svätenie vody, veľké povečerie s lítiou
- 06.01. Nedeľa - Zjavenie Pána - prikázaný sviatok**
 08:00 Utiereň
 09:00 Sv. liturgia s myrovaním (staroslovienská)
 10:30 Sv. liturgia s myrovaním (slovenská)
 16:00 Večiereň
- 07.01. Pondelok - Zbor sv. Jána Krstiteľa**
 17:00 Sv. liturgia